

Begrotingbehandeling

In het kader van samen bouwen hebben wij bij de verkapte kadernota onze kaders aan u meegegeven in de vorm van een eigen kadernota aan het college en raad. Een uitgestoken hand die door de meeste partijen en het college gelukkig ook aangenomen is.

In samenwerking met andere oppositie partijen hebben we met elkaar inhoudelijke ankers weten te slaan en deze meegegeven aan dit college. Die zijn belicht in de bijgevoegde memo

Daar begin ik dan ook maar eerst mee:

Wat heeft het college gedaan met de kaders meegegeven vanuit de raad

MBT de **inflatie correctie** en stijging van de OZB dienen wij samen met de andere oppositie partijen een amendement in, en ere wie ere toekomt, in dit geval de Christen unie voor het uitzoeken en de onderbouwing hiervan. Voor Lokaal Sociaal is het streven inwoners zoveel mogelijk te ontlasten in deze voor velen financieel spannende tijden van groot belang. Voorstellen die daaraan bijdragen kunnen dus op onze steun rekenen.

Prijsstijgingen is de harde werkelijkheid waar in de begroting echt meer rekening mee gehouden moet worden.

Toch hebben wij nog wel een grote zorg, die ook niet weggenomen is na beantwoording van de technische vragen.

Het energieverbruik van Ability komt deels door het verwarmen van de panden en deels door energie-intensieve productieprocessen zoals poedercoaten.. Het gasverbruik van deze panden is echter dusdanig dat het gasverbruik van Het Hogeland, met alle nu bekende besparingen al meegerekend, juist toeneemt met 15% tot 20%.

Op dit moment wordt intern, met externe ondersteuning gekeken hoe hier mee omgegaan kan worden. Zonder actie en gelijkblijvend verbruik stijgen de energielasten voor de drie panden van Ability, op basis van de huidige prijzen, van € 205.000 in 2021 naar € 722.000 in 2023.

Mijn vraag aan het college en andere fracties: Dan ontkom je er toch niet aan om of een bedrag in de begroting op te nemen of om het als risico bij het weerstandsvermogen op te nemen? Dat geldt evenzeer voor de gevolge van integraal huisvestingsplan Onderwijs. Graag een reactie hierop.

Energiearmoede en problematiek a.g.v. energieprijzen

U geeft aan in afwachting te zijn van de vergoedingen die we van het rijk in dit kader krijgen. Of die middelen voldoende zijn om datgene te doen wat u in dit kader zou willen, is nu nog niet te overzien. Op 7 november was daar dan eindelijk de toegezegde memo, dat had ook wel eerder gekund toch? Wethouder de Visser, aangezien u zo trots verdedigde voor de zomer dat u als college hier al besluiten over genomen had. Waarom moest het zo lang duren?

Daar komt bij dat u de vraag, kom met een strategie en plan hoe u om denkt te gaan met de toenemende armoede, die ook de niet alleen de minima maar ook middeninkomens raakt net beantwoord. Op welke manier kunnen mensen rekenen op hun gemeente naast dat u the Obvious doet, namelijk maatregelen vanuit het rijk ingegeven in uitvoering brengen.

En wat doet u voor het MKB, maatschappelijke initiatieven, dorpshuizen en verenigingen. De dorpswinkel in Sauwerd trok aan de bel, tevergeefs, een initiatief waar door het vorige college volop mee gepronkt is. Een aantal dorpshuizen en verenigingen hebben al een opdonder gehad door uw harmonisatie van het beleid en kunnen deze energiekosten klap niet opvangen. Regeren is vooruit zien, u weet dit net zo goed als wij, maar wat doet u nou eigenlijk met deze wetenschap? Graag reactie hierop

Lokaal Sociaal pleit voor een noodfonds en dient daarom ook mede een amendement in hiervoor.

Het maakt ook dat we ons afvragen hoe realistisch is de taakstelling sport nog met de wetenschap van nu? Graag ook een reactie hierop

Groenonderhoud hebben we eigenlijk alleen een vraag aan de wethouder over. U weet zeker en hebt er vertrouwen in dat we nu geen extra geld hoeven te reserveren voor plannen ter verbetering groen onderhoud die bij de evaluatie groen onderhoud begin volgend jaar aan bod komen. Doen wij er echt goed aan om nu niks vast te leggen hiervoor in deze begroting?

Nog een vraag die wij kregen, waarom worden kapotte machines niet gerepareerd? Zo staat er een kapotte onkruidbrander een aantal maanden kapot in een schuur. Zonde.

Niet schrappen geraamde dotaties algemene reserve

Waar jaren nooit wat kon op de ambities na, blijkt er ineens ruimte te zijn. Wij betreuren het wel dat dit geld weer rechtstreeks ingezet gaat worden voor de ambities van dit nieuwe college en deze nieuwe coalitie. Samen bouwen is ook samen plannen maken toch? Met de hele raad en niet alleen wat u in de coalitie onderhandelingen met elkaar afgetikt hebt.

Sterker nog het zou u sieren als u de vraag eens bij de inwoners neer zou leggen, wat zouden zij doen met een paar miljoen om onze gemeente leefbaarder te maken voor iedereen. Het vraagt geen glazenbol om de uitkomsten te voorspellen. Ik doe maar een greep: Groen onderhoud, achterstallig onderhoud aan de wegen, goed sociaal vangnet, betaalbaar wonen en leven, in stand houden van de lokale voorzieningen en goede dienstverlening en mobiliteit en aandacht voor natuur en milieu naast de agrarische sector. Kortom basis op orde.

Dus dat is 1, niet alleen uw ambities en wensen bedacht rondom de verkiezingen maar een peilstok in de samenleving steken en gaan doen wat echt nodig is om de basis voor inwoners ook op orde te krijgen.

De tweede is dat u in de kadernota een aantal voorzetjes heeft gedaan wat u met de reserves wilde gaan doen, maar wij die weinig terug zien in deze begroting. Hoe zit dat?

Dat brengt mij kort bij de grote projecten en de noodzaak van de commissie grote projecten vanuit de raad. Zoals het nu gaat, gaat het nog niet goed. Getuige het voorstel 5 ton structureel vast te leggen in deze begroting voor de Tirrel zonde fatsoenlijk onderliggend voortel en onderbouwing. Zo valt er geen gezond debat over te voeren en drukt u het ons door de strot. Kan echt niet op deze manier, dat snapt u zelf toch ook wel?

Ik neem aan dat u de 5 ton niet uit uw duim heeft gezogen toch, dus kom maar door met die onderbouwing.

Kan dit er niet uitgehaald worden en net als afvalstoffen later behandeld worden apart met de tijd en aandacht die het verdient? Want waar we nu ja tegen zeggen met de 5 ton per jaar structureel, geen idee. Graag reactie van college en andere partijen hierop

En dan nog iets...

In de kadernota schreef u dat om het achterstallig onderhoud van wegen aan te pakken een positief exploitatie resultaat nodig is. Waarom wel kan er ineens wel 5 ton voor de Tirrel en niet hiervoor? Waarom kunnen wij niet minder in de algemene reserve doen en meer ingezet worden voor de aanpak van achterstallig onderhoud wegen en indien nodig groen?

Graag een reactie hierop.

Woningbouw opgave:

Er is door meerdere partijen nadrukkelijk gevraagd om te komen met plannen en ruimte voor alternatieve woonvormen, zoals Tiny house of het herbestemmen van nu leegstaande panden zoals Het Hogeland college in Wehe den Hoorn waar interessante ideeën voor zijn. Waar kunnen wij deze ruimte en inzet terug vinden?

Daar komt bij dat de ambitie op het gebied van wonen ook nog eens waar gemaakt moeten worden, lokaal sociaal ziet schaarste van bepaalde producten prijsstijgingen en gebrek aan capaciteit want er gaat ook een versterkingsopgave van hart en heel NL wil bouwen, wel als risico's hoe ziet u dit en hoe gaan we hiermee om?

Wat betreft de **duurzame ontwikkelingsdoelen** een goede start maar graag zien we het in meer programma's terug de volgende keer, zo hebben we dat toch ook afgesproken.

Dan nog en aantal opmerkingen over de begroting zelf:

Wat is het woord van een wethouder waard?

Dat vroegen wij ons af bij de opmerking over de **tweede ontsluitingsweg in Lauwersoog**. Naast dat wij dit los van de begroting graag tijdig al apart voorstel behandeld hadden willen zien in plaats van erin gemengd. Is het ook stuitend, de afweging toen verdedigd door het college was namelijk op basis van de lage kosten, niet de urgente van het plan. "Het zou zonde zijn deze koppelkans voor maar 1 miljoen niet te pakken." Wij waren toen al sceptisch, en terecht zo blijkt nu, de kosten verdubbelen bijna. Net zoals met de eerste miljoen zullen we ook met deze bijna verdubbeling van de kosten niet instemmen.

Het valt op college, hoe in deze begroting zo drie onderwerpen zitten waar een apart uitgewerkt raadsvoorstel aan ten grondslag had moeten liggen die nu achteraf komt. We sorteren al jaren voor op het huisvestingsplan wat allang af is en onomkeerbare acties op ingezet worden zonder dat de raad daar echt iets van heeft kunnen vinden. Zien vragen die u te moeilijk vindt niet beantwoord worden. Zijn wij de enige fractie die hier last van heeft, ik kan mij dat bijna niet voorstellen.... Zou u hier verbetering in aan willen brengen, dat komt de samenwerking raad en college ten goede.

Tot slot, college en coalitie, u kunt wel de wereld aan ambities hebben, zodat er het ene grote project na het andere bijkomt. Realiteit is ook dat de organisatie uitgeput is, dat er vele vacatures open staan, waar moeilijk personeel voor te vinden is en inhuur erg duur. Uw ambities vragen ook tijd en mensen, los van alles wat er al op het bordje van de organisatie ligt. Stemt u college wel voldoende af met de organisatie of al uw wensen en ambities ook waar gemaakt kunnen worden in de uitvoering? Verliest u allen alstublieft niet weer door enthousiasme voor uw eigen ambities, de kwaliteit van de uitvoering van de noodzakelijke basis taken en voorzieningen uit het oog?

Wees zuinig op ons gemeenschapsgeld beste wethouders en burgemeester, geef het toekomstbestendig uit aan zaken waar alle inwoners echt wat aan hebben.

Tweede termijn: steenbreek?
Omgevingswet opmerking GK